

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงสถานะภาพการผลิตของเกษตรกรที่เลี้ยงปลาแรดในจังหวัดอุทัยธานี โดยการสัมภาษณ์ข้อมูลจากเกษตรกรที่เลี้ยงปลาแรดทั้งในบ่อดินและกระชัง ผู้รวบรวมทั้งในจังหวัด และต่างจังหวัด ตลอดจนร้านอาหารเพื่อทราบถึงแนวโน้มวิถีการตลาด และศักยภาพการผลิตของจังหวัด ซึ่งการวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทนพบว่า จากข้อจำกัดด้านระยะเวลาการเลี้ยงที่นาน ทำให้ต้นทุนของค่าเสียโอกาสแรงงานการเลี้ยงปลาแรดในบ่อดินและในกระชังสูงถึงร้อยละ 57.58 และ 83.58 ของต้นทุนทั้งหมดตามลำดับ แต่หากตัดต้นทุนส่วนนี้พบว่า เกษตรกรที่เลี้ยงปลาแรดในบ่อดินและในกระชังจะมีกำไรเฉลี่ย 10.42 และ 4.45 บาทต่อกิโลกรัมตามลำดับ จึงเสนอแนะให้เกษตรกรควรมีอาชีพหลักอีกอาชีพหนึ่ง และประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาแรดเป็นอาชีพเสริมเพื่อลดส่วนต่างของต้นทุนดังกล่าว ด้านผู้ค้าปลาแรดได้รับราคาส่วนต่างเฉลี่ย 12.97 บาทต่อกิโลกรัม โดยผลผลิตร้อยละ 74.60 จะถูกระบายสู่ต่างจังหวัด ส่วนอีกร้อยละ 25.40 เป็นการบริโภคภายในจังหวัดอุทัยธานี ในปี 2549 จังหวัดอุทัยธานีมีอุปทาน 809,376.17 กิโลกรัมต่อปี และตลาดมีอุปสงค์ 807,344.95 กิโลกรัมต่อปี ซึ่งสถานะที่อุปสงค์มีค่าใกล้เคียงกับอุปทานเช่นนี้ หากไม่มีปัจจัยใดมาสนับสนุนเกษตรกรจะได้รับราคาผลผลิตที่คงที่ ด้านความเหมาะสมของพื้นที่ และคุณภาพน้ำ ซึ่งประเมินโดยวิธีการวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่ แสดงว่าจังหวัดอุทัยธานีมีศักยภาพในการรองรับการผลิตในอนาคตได้เป็นอย่างดี หากจะมีส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงปลาแรด ควรกระทำควบคู่ไปกับการวางแผนด้านผลผลิตเพื่อมิให้ผลผลิตล้นตลาด

Abstract

This study aimed to get general information and production status of giant gouramy farmers in Uthaithani Province. The interview data was collected from farmers operating both pond and cage culture, dealers and restaurant owners and analyzed for market way and production potential of the province. The benefit-cost analysis showed high average opportunity cost in pond and cage culture 57.58% and 83.58% of total cost, respectively because of long time crop. Nevertheless, when opportunity cost was excluded the average profit for pond and cage culture was 10.42 and 4.45 baht per kilogram, respectively. Thus we made a suggestion that giant gouramy culture should be done as a side occupation of farmers to decrease the opportunity cost. Average profit for of which dealers got was 12.97 baht per kilogram. Seventy eight point five seven percent of total production was distributed to another provinces and 25.40% was consumed within Uthaithani Province. In 2006, the giant gouramy supply of Uthaithani Province was 809,376.19 kilogram while the market demand was 807,344.95 kilogram per year. The relatively equal demand and supply may lead to a constant market prize of giant gouramy. The analysis using the potential site analysis (PSA) showed that land and water quality of Uthaithani Province is suitable for giant gouramy production. However, the expansion of giant gouramy culture is possible only if a good management on demand and supply is made.